

Świat przedstawiony w lekturze „Bankructwo małego Dzeka” Janusza Korczaka

SCENARIUSZ LEKCJI

Scenariusz opracowany w ramach projektu „Przygody Przedsiębiorczego Dzeka” na podstawie książki **„Bankructwo małego Dzeka” Janusza Korczaka**, która w Roku Edukacji Ekonomicznej 2024, ustanowionym przez Senat RP, została wpisana na listę lektur w klasach 4-8 szkoły podstawowej

LEKCJA PRZEZNACZONA DLA: Uczennice/Uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej.

CZAS TRWANIA: 45 minut.

PRZEDMIOT: Język polski.

CELE KSZTAŁCENIA: Uczeń:

- omawia elementy świata przedstawionego,
- rozpoznaje fikcję literacką,
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność,
- wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych,

- określa tematykę oraz problematykę utworu,
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych,
- uczestniczy w rozmowie na zadany temat,
- dokonuje selekcji informacji,
- tworzy plan odtwórczy tekstu,
- doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.

METODY KSZTAŁCENIA: Praca z tekstem, pogadanka, metoda zajęć praktycznych, gra dydaktyczna.

FORMY PRACY: Indywidualna, zbiorowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: Tekst lektury, rozsypanka, quiz.

WYPOSAŻENIE TECHNICZNE: Komputer z dostępem do Internetu, ekran multimedialny, telefony komórkowe, tablica do pisania/flipchart.

- ETAPY LEKCJI:**
1. Przygotowanie przed lekcją – przeczytanie lektury.
 2. Wrażenia po przeczytaniu książki.
 3. Informacje o Januszu Korczaku.
 4. Ustalenie informacji dotyczących świata przedstawionego utworu.
 5. Podsumowanie lekcji.

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEBIEGU LEKCJI

1. Przygotowanie przed lekcją – przeczytanie lektury

- Uczniowie zapoznają się z treścią lektury indywidualnie, czytając ją wcześniej w całości w domu w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

2. Wrażenia po przeczytaniu książki (5 min.)

Nauczyciel pyta:

- czy lektura się podobała?
- co było ciekawego, nowego, innego? itp.

3. Informacje o Januszu Korczaku (10 min.)

- Odczytanie informacji ze wstępu do książki (s. 4-5).
- Przygotowanie krótkiej wspólnej notatki o Januszu Korczaku na podstawie wstępu do powieści i ewentualnych materiałów przygotowanych na lekcję przez uczniów, np.:

Janusz Korczak (1872-1942) – lekarz, pedagog, wychowawca, publicysta, pisarz. Zginął w obozie koncentracyjnym w Treblince podczas II wojny światowej.

- Nauczyciel wybiera ciekawostki o Januszu Korczaku np. ze strony culture.pl [12 rzeczy o Korczaku, które warto wiedzieć | Artykuł | Culture.pl](http://culture.pl) i dopowiada uczniom ważne fakty.

4. Ustalenie informacji dotyczących świata przedstawionego utworu (25 min.)

- Nauczyciel przypomina elementy, które składają się na świat przedstawiony.
- Krótki quiz (zał. 1) sprawdzający znajomość danych do uzupełnienia informacji o świecie przedstawionym (pkt 1, 2, 3 notatki) lub/oraz ustalenie czasu i miejsca akcji na podstawie informacji z książki (odczytanie fragmentów tekstu z uczniami).
- Przygotowanie notatki:
 - Podział bohaterów na głównych i pobocznych.
 - Przypomnienie: czym jest wydarzenie?
 - Zwrócenie uwagi na jednolity sposób zapisu ważnych wydarzeń w notatce: albo równoważniki zdania, albo zdania.

Przykładowa notatka:

Świat przedstawiony:

1. Czas akcji – początek XX w.

2. Miejsce akcji – Ameryka (brak nazw miejscowości)

3. Bohaterowie:

- a) główny tytułowy – Dżek Fulton,
- b) główni:
 - uczniowie z klasy,
 - rodzice i młodsza siostra Dżeka,
 - nauczycielka,
 - pan Taft,
- c) poboczni:
 - uczniowie z klas starszych,
 - właściciel hurtowni.

4. Wydarzenia:

(uporządkowanie kolejności wydarzeń z rozsypanki lub na tablicy elektronicznej – zał. 2)

- 1) Postanowienie Dżeka o zostaniu kupcem.
- 2) Pomysł klasowej biblioteczki.
- 3) Wizyta u pana Tafta.
- 4) Plan założenia kooperatywy (spółdzielni).
- 5) Pierwsze wpłaty i wydatki.
- 6) Kartki świąteczne dla najbliższych.
- 7) Loteria fantowa.
- 8) Śmierć taty Nelly.
- 9) Oszustwa Czarliego i Adamsa.
- 10) Wizyta trzeciej klasy w cyrku.
- 11) Problemy finansowe kooperatywy.
- 12) Wycieczka klasowa – rejs statkiem.
- 13) Odzyskanie rowerów.

5. Podsumowanie lekcji (5 min.)

Nauczyciel podsumowuje wiadomości z lekcji, odpowiada na ewentualne pytania.

Przykładowe pytania

1. Kto jest autorem książki?
 - a) Jan Brzechwa
 - b) Janusz Korczak
 - c) Julian Tuwim
 - d) Henryk Sienkiewicz
2. Zaznacz nazwisko głównego bohatera:
 - a) Dżek
 - b) Fulton
 - c) Taft
 - d) Passon
3. Gdzie toczy się akcja utworu?
 - a) w Europie
 - b) w Afryce
 - c) w Australii
 - d) w Ameryce
4. W którym wieku żył Dżek?
 - a) w XVIII
 - b) w XIX
 - c) w XX
 - d) w XXI
5. Do której klasy chodził Dżek?
 - a) do 3
 - b) do 5
 - c) do 7
 - d) do 8
6. Ile dolarów dostał w prezencie Dżek od swojego dziadka?
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) 5
7. Czy Dżek miał rodzeństwo?
 - a) TAK
 - b) NIE
8. Jak nazywała się komisja, która sprawdzała rachunki kooperatywy (spółdzielni)?
 - a) Komisja finansów
 - b) Komisja do spraw kontroli
 - c) Komisja rewizyjna
 - d) Komisja sprawdzająca
9. Czy odzyskano skradzione rowery?
 - a) Prawda
 - b) Fałsz
10. Imię ulubionej koleżanki Dżeka:
 - a) Klarysa
 - b) Fanny
 - c) Nelly
 - d) Mary

Postanowienie Dżeka o zostaniu kupcem.

Pomysł klasowej biblioteczki.

Wizyta u pana Tafta.

Plan założenia kooperatywy (spółdzielni).

Pierwsze wpłaty i wydatki.

Kartki świąteczne dla najbliższych.

Loteria fantowa.

Śmierć taty Nelly.

Oszustwa Czarliego i Adamsa.

Wizyta trzeciej klasy w cyrku.

Problemy finansowe kooperatywy.

Wycieczka klasowa – rejs statkiem.

Odzyskanie rowerów.

